

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

Punct. I. Quid sit Vniuersale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

PUNCTVM PRIMVM.

Quid sit vniuersale.

Vniuersale definiuit Aristoteles, 7. Metaph. text. 45. his verbis: Hoc enim dicitur vniuersale, quod in pluribus natura aptum est inesse, & lib. de interpretatione cap. 5. Dico autem vniuersale quod in pluribus predicari natum est, ut homo quidem vniuersalium est, quas definitiones apud eundem Philosophum simul reperies libro de Poster. resolut. cap. 10, text. 25. ex quibus quæ communiter circumscribuntur Authores deduxerunt, vnum aptum esse in multis, & vnum aptum predicari de multis. Ex quibus definitionibus constat requiri ad vniuersale vnitatem, & multiplicabilitatem. Vnitatem exprimit verbum vnum in definitionibus expressum, multiplicabilitas explicatur per aptitudinem ad essendum in multis, aut prædicandum de multis, quia quod est in aliquo, & de illo prædicatur necessarii indentificatur cum ipso: ergo quod est in multis, & prædicatur de multis indentificatur cum multis: ergo fit multiplex: ergo in multa illa diuiditur, & multiplicatur: ergo omne aptum esse multis, & consequenter omne vniuersale debet esse multiplicabile in multa, de quibus possit prædicari.

Ex natura vniuersalis sic explicata, deprehendes hoc nomen vniuersale latius sepe patere vniuersalis naturæ, de qua agimus in præfati. Quædam enim vniuersalia dicuntur propter multitudinem eorum, ad quæ dicunt ordinem; sic principium aliquod ex quo plures possunt inferri conclusiones vniuersale vocamus. Similiter nomen aliquod, quod ad plura singularia significanda potest extendi, vniuersale in significando dicere solemus, & causam, quæ plures effectus specie distinctos sub se continet causam vniuersalem, seu vniuersale in causando solemus appellare. Secundum has acceptiones dicimus hoc principium quodlibet est vel non est, ex quo plures inferuntur conclusiones esse vniuersale, & hoc nomen homo, quo Petrus & Ioannem significare solemus esse vniuersale in significando, quia plura significat, & Solem, à quo plures effectus dependent causam esse vniuersalem; nullum tamen horum vniuersale dici potest secundum acceptionem, de qua in præfati agimus, quia principium illud non est multiplicabile in plura alia principia, neque nomen in plura nomina, neque Sol potens causare plures effectus in plures alios Soles eandem virtutem habentes. Inferitur etiam eandem formam existentem in pluribus subiectis, v. g. eandem animam rationalem existentem in pluribus subiecti partibus vniuersalem non esse, quia in omnibus subiectis est sine sui multiplicatione, eadem enim est rationalis anima existens in capite, & in pede, eademque esset existens in aliis materiis adequatè distinctis.

Ob eandem rationem natura diuina existens in tribus personis vniuersalis non est, quia in omnibus existit sine sui multiplicatione, neque vnquæ verum est dicere, natura diuina in tribus personis fit triplex natura diuina, licet enim persone multiplicantur, natura diuina in ratione naturæ manet simplex, & immultiplicabilis. Neque sufficit naturæ vnâ indentificari cum multis distinctis, quâdo ex hac identitate non inferitur multiplicitas secundum naturam, sicuti contingit in natura diuina, quæ indentificatur cum tribus personis distinctis, in quibus est, nihilominus vniuersalis non est, quia non est verum dicere, natura diuina est multiplex in tribus personis, etiamsi verum sit dicere, natura diuina est indentificata cum tribus personis. In creatis autem eo ipso, quod entitas indentificetur multiplici extremo, in se fit multiplex, ideo quocumque detur identitas cum multiplici extremo, non deficiet creaturæ multiplicitas requisita ad vniuersalis naturam.

Arguit etiam hæc vniuersalis multiplicabilitas vnitatem, quam secum ferat vniuersale, & ea enim debet esse, quæ cum hac multiplicitate compatiatur, cum enim vniuersale sit vnum aptum esse in multis, quod dicit formaliter vnum aptum multiplicari, necessum est in ipso componi vnitatem, & multiplicabilitatem, licet non componentur vnitatem, & multiplicatio, quia multiplicatio actualis destruit vnitatem: Itaque vniuersale vnum debet esse multiplicabile, sicuti vna quantitas vniuersalis diuisibilis est in duas semi-vnitas, cuius vnitatem componibilis est cum diuisibilitate in duas semi-vnitas, non tamen cum diuisione, quia eo

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I.

ipso quod quantitas vnaris in duas semi-vnitas diuiditur, iam non manet cum vnitatem quantitatis vnaris, quæ destruitur formaliter per ipsam diuisionem. Vnitatem hæc componibilis cum multiplicabilitate indiuidualis vnitatem esse non potest, quia indiuiduum est multiplicabile, impartibile in alia indiuidua cum quibus indentificetur, dicit enim indiuiduatio indistinctionem rei indiuiduæ à se ipsa, & distinctionem à quolibet alio, neque ex eo quod indiuiduum possit multiplicari in suas partes habet vnitatem sufficientem, ut possit dici vniuersale, quia vniuersale dicit multiplicabilitatem respectu plurium, cum quibus adequatè indentificetur, quæ multiplicitas componi nequit cum vnitatem indiuiduali, quam indiuiduum importat.

Exclusa vnitatem indiuiduali à natura vniuersalis tantum illi superest vnitatem specifica, vel generica, cuius beneficio plura adunantur, quæ indiuidualiter distinguuntur, ita tamen ut de illorum quolibet ratio illa vna secundum se totam formaliter sumpta prædicetur modo explicato. Exempli gratia, ex vi vnitatis specificæ indentificatur Petrus, Ioannes, Franciscus, & reliqua indiuidua nature humane, & sunt vnus homo, qui homo quatenus ita indentificatur cum quocumque indiuiduo, ut de illo possit secundum se totum prædicari, & ita in omnia indiuidua multiplicari, ut totum id, quo l formaliter in statu abstractionis dicebat, sit in quolibet indiuiduo, & in ipsis fiat multiplex homo, quorum quilibet dicat totam rationem adequatam, quam dicebat simplex conceptus hominis antequam illius obiectum in ordine ad intellectum, respectu cuius erat vnum, in plures homines multiplicetur. Idem contingit in genere respectu specierum, per vnitatem enim genericam adunantur plures species, v. g. homo, equus, & leo in vno animali, quod postea adequatè de illarum quolibet multiplicatur. Quid verò importet hæc vniuersalis vnitatem dicam Punct. 4. & quomodo totum vniuersale indentificetur adequatè cum quocumque singulari, explicabo Punct. 5. & ex doctrina ibi tradenda constabit non implicare rem vnâ vnitatem formaliter requisitâ ad vniuersale construendum in plura inferiora multiplicari.

PUNCTVM II.

An ante operationem intellectus detur vniuersale, seu vnitatem positina multis communis.

Aristoteles 1. Metaph. à textu 25. & 7. Metaphys. à textu 44. & 1. Ethic. cap. 6. adscribit Platoni sententiam quandam asserentem, rerum species, quæ ideæ secundum hanc sententiam appellantur, per se existere, esseque naturam vniuersalem & veluti exemplaria naturam singularium: v. g. hominis essentiam asserere hæc opinio in communi per se existere, quam potissimum hominem appellabat, quia particulares homines, non absolute & simpliciter homines, sed hi homines dicerentur. D. Aug. lib. 83. quæstionum, quæst. 46. Plotinus, Iamblicus Philoponus, Simplicius, & alij Platonici censent Platonem posuisse ideam rerum in mente Dei, non verò extra Deum existentes, falsoque prædictum errorem Aristotelem imposuisse Platoni; vel quia illum non intellexit, vel ut aliquid Magistro adscriberet, quod ab ipso posset impugnari; vel denum sententiam istam ab Aristotele non impugnari ut traditam à Platone, sed ut intellectam à Xenocrate & aliis Philosophis illius temporis. Philosophum Platonis mentem non percalluisse, difficile credam, cum illum viginti annis docentem audierit, quibus milles eandem sententiam à Platone tradidit, & explicatam accipere necessum fuit, fidemque superare videtur post tam diuturnam eiusdem doctrinæ explicationem, nunquam viuendo & perspicaci Philosophi intellectu fuisse perceptam. Platonis sententiam ut ab ipso traditam, & non ut ab aliis Philosophis intellectam ab Aristotele fuisse impugnatam, suadet ex eodem Philosopho 1. Ethic. cap. 6. ubi de hac re loquens ingenue fatetur se veritatis causa, etiam amicos (Platonem intelligebat) deserere. Denum Philosophum sententiam hanc Magistro non imposuisse licet coniectari, quia nimia esset impudentia, si præceptorem suum in re grauissima, & omnibus Platonis auditoribus